

BÖLÜM 10

ÜREMEYE YARDIMCI TEDAVİLER (YÜT) İLE İLGİLİ YASAL DURUM NEDİR?

Dr. Öğr. Üyesi Hande YAĞCAN¹

Yardımcı Üreme Tekniklerinin (YÜT) Etik ve Yasal Yönleri

Yardımcı üreme teknikleri (YÜT) sizin yumurtanız ile eşinizin spermini çeşitli yöntemlerle döllenmeye daha elverişli hale getirerek veya gerektiğinde vücut dışında döllenmesini sağlayarak, yumurta ve sperm veya embriyonuzun (döllenmiş yumurtanızın) size transferini sağlayan ve tıbbi tedavi yöntemi olarak kabul edilen uygulamalardır. Yardımcı üreme tekniklerinden faydalanabilmek için evli olmanız gerekmektedir. İnfertilite tedavisi için sağlık kuruluşuna eşiniz ile birlikte başvurmalı, gelirken nüfus ve evlilik cüzdanınızın aslını yanınızda bulundurmalısınız. Sonrasında gerçekleştirilecek tüm işlemler için sağlık kuruluşuna eşinizle birlikte gelmeniz gerekmektedir.

Ülkemizde, YÜT ile ilgili yasal düzenlemeler bulunmaktadır. Bu yasal düzenlemelere göre; Genel Sağlık Sigortanız (SGK) var ise anlaşmalı olan özel merkezlerden ve devlet kurumlarındaki YÜT kliniklerinden yararlanabilirsiniz. Ayrıca anne ve çocuk sağlığını riske eden çoğul gebeliklerin önlenmesi için YÜT işlemlerinden biri olan klasik ovulasyon indüksiyonu (yumurtlama arttırıcı tedavi) ile ikiden fazla folikül (yumurta kesesi) gelişmemesi hedeflenmiş ve üç veya daha fazla folikül gelişmesi halinde aşılama (artifisyel inseminasyon) işlemi yapılması yasaklanmıştır. Ayrıca, merkezlerde YÜT uygulamasında birden fazla embriyonun (döllenmiş yumurta) transfer edilmemesi esas alınmıştır.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, e mail: hande.yagcan@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-9658-0449